

Nr 13

Utlåtande i anledning av väckta motioner om ersättning från allmän försäkringskassa för resa vid viss vård och behandling.

Andra lagutskottet har till behandling förehaft två inom riksdagen väckta, till lagutskott hänvisade motioner, nr 66 i första kammaren av herr *Lundin m. fl.* samt nr 89 i andra kammaren av herr *Nilsson* i Östersund *m. fl.*

I motionerna, vilka är likalydande, har hemställts, "att riksdagen måtte besluta om sådan ändring av lagen om allmän försäkring att reseersättning skall utgå till patient som hänvisats av läkare för vård eller behandling i anledning av sjukdom som föreskrives i särskild kungörelse (SFS 1962:387) med stöd av 2 kap. 6 § lagen om allmän försäkring samt att uppdraga åt vederbörande utskott att utforma erforderlig lagtext".

Beträffande de skäl motionärerna anfört till stöd för sin hemställan får utskottet, i den mån redogörelse därför icke lämnas i det följande, hänvisa till motionen I: 66.

Gällande bestämmelser

Enligt bestämmelser i 2 kapitlet i lagen om allmän försäkring har försäkrad vid sjukdom rätt till ersättning för utgifter för läkarvård och sjukhusvård även som i samband därmed företagna resor. Närmare bestämmelser om reseersättning finns intagna i sjukreseförordningen. Vid läkarvård utgår ersättning endast i den mån resekostnaden överstiger ett karensbelopp av i regel fyra kronor. Den är därjämte maximerad enligt särskilda regler. Rätt till ersättning för resor till och från sjukvårdsinrättning föreligger då försäkrad åtnjutit sjukhusvård, som på grund av sjukdom varit erforderlig. I princip ersättes hela resan till sjukvårdsinrättningen men återresan endast i den mån kostnaden överstiger karensbeloppet fyra kronor.

Enligt en med stöd av 2 kap. 6 § lagen om allmän försäkring utfärdad kungörelse angående ersättning enligt lagen om allmän försäkring för vissa utgifter för vård eller behandling i anledning av sjukdom har försäkrad rätt till ersättning för utgifter för viss behandling och vård, som ej är att hänföra till läkarvård eller sjukhusvård. Såsom ersättningsgill vård eller behandling räknas bl. a. sjukgymnastisk behandling, behandling med kortvåg och konvalescentvård. Resor i samband med sådan vård eller behandling ersätts icke.

Historik

Frågan om ersättning för resor för sjukvård som meddelas av annan än läkare har behandlats av *sjukreseutredningen* i betänkandet "Sjukreseersättningar" (SOU 1958:23). Utredningen ansåg sig böra avstå från att framlägga förslag om kostnadsersättning för resor i samband med sådan vård som avsågs i 18 § sjukförsäkringslagen (2 kap. 6 § lagen om allmän försäkring). Utredningen hänvisade därvid till att den ifrågasatta utvidgningen av försäkringskyddet lämpligen borde övervägas i samband med en mera allmän översyn av området för sjukförsäkringen och grunderna för försäkringsutgifternas finansiering.

I *propositionen nr 161 till 1959 års riksdag* anförde föredragande departementschefen, att han i likhet med sjukreseutredningen ännu icke fann tiden vara inne att ta ställning till frågan om gottgörelse för resor vid erhållande av sjukvård, som meddelades av annan än läkare. Spörsmålet om en eventuell utvidgning av ersättningsrätten borde anstå till den allmänna översyn av lagen, som kunde förväntas inom en förhållandevis nära framtid. Departementschefen påpekade i detta sammanhang dessutom, att de olika slag av vård och behandling som avses i 2 kap. 6 § lagen om allmän försäkring i reseersättningshänseende borde bedömas enhetligt samt att en utvidgning av försäkringsskyddet till att omfatta ersättning för samtliga dylika resor torde komma att medföra sådana kostnadsökningar, att åtskilliga lokalsjukkassor skulle tvingas att icke oväsentligt höja avgiften.

Andra lagutskottet biträdde i sitt av riksdagen godkända *utlåtande nr 45* uppfattningen, att mera väsentliga utökningar av försäkringsskyddet såvitt gällde reseersättning icke borde ske i samband med en partiell reform. Enligt utskottets mening var det emellertid angeläget, att en allmän översyn av sjukförsäkringsbestämmelserna snarast kom till stånd, varvid bl. a. frågan om vilka slag av resor som borde omfattas av försäkringsskyddet kunde bli föremål för förnyat övervägande.

I *motioner* vid *1961 års riksdag* yrkades att reseersättning skulle utgå till resor i samband med bl. a. sjukgymnastisk behandling. *Andra lagutskottet* anförde i sitt av riksdagen godkända *utlåtande nr 20* bl. a., att den berörda ersättningsfrågan icke borde ses isolerad utan att en utvidgning av ersättningsrätten borde avvägas mot andra angelägna utvidgningar i ersättningsrätten. Utskottet uttalade vidare att spörsmålet borde övervägas i samband med en allmän översyn av sjukförsäkringsbestämmelserna.

Vid *1962 års riksdag* väcktes motioner som syftade till att reseersättning skulle utges från sjukkassa även i de fall då läkare icke medverkat vid utbyte eller inprovning av ortopediskt hjälpmedel. *Andra lagutskottet* behandlade motionerna i *utlåtande nr 20*. Utskottet erinrade om att chefen för socialdepartementet i december 1961 tillkallat särskilda sakkunniga för att företa en

översyn av sjukförsäkringslagstiftningen och att denna utredning enligt direktiven skulle behandla bl. a. frågor som rörde ersättning från sjukkasse för resekostnader. Utskottet fann det vid sådant förhållande lämpligt att det av motionärerna aktualiserade spörsmålet gjordes till föremål för prövning i samband därmed. I skrivelse till Kungl. Maj:t gav riksdagen såsom sin mening till känna vad utskottet anförde.

Vid 1963 års riksdag väcktes ånyo motioner med samma syfte som de vid 1962 års riksdag för vilka ovan redogjorts. I sitt av riksdagen godkända utlåtande nr 50 uttalade andra lagutskottet, med hänvisning till frågans behandling år 1962, att något ytterligare initiativ icke var erforderligt.

I anledning av väckta motioner till 1964 års riksdag hade utskottet att ta ställning till frågan om ersättning för resor i samband med behandling av hörselskada. Utskottet ansåg i sitt av riksdagen godkända utlåtande nr 13, att resultatet av sjukförsäkringsutredningens arbete lämpligen borde avvaktas innan man tog ställning till motionsyrkandena.

Utskottet

Enligt gällande bestämmelser utgår i vissa fall ersättning för utgifter vid vård eller behandling i anledning av sjukdom även om vården eller behandlingen ej är att hänföra till läkarvård, tandläkarvård eller sjukhusvård. Ersättning utgår sålunda bl. a. för konvalescentvård samt för sjukgymnastik och annan därmed jämställd behandling, även om behandlingen icke utföres av läkare. Resor i samband med sådan vård eller behandling ersättes icke i motsats till resor vid läkarvård eller sjukhusvård.

I förevarande motioner yrkas att reseersättning skall utgå i samband med ersättningsgill vård och behandling, som utföres av annan än läkare. Motionärerna påpekar att de sjuka ofta måste avstå från en riktig behandling därför att resekostnaderna blir för höga. Detta är, menar motionärerna, orsak till att det inom detta område ofta förekommer osakkunnig behandling.

Frågor om ersättning för resor i samband med olika former av vård och behandling har vid flera tillfällen varit föremål för riksdagens prövning. Utskottet har därvid hänvisat till 1961 års sjukförsäkringsutredning, som enligt sina direktiv bl. a. skall överväga i vilken utsträckning ersättning skall utgå för de aktuella resorna. Utskottet, som finner de i motionerna framförda synpunkterna beaktansvärda, anser att resultatet av sjukförsäkringsutredningens arbete bör avvaktas och att motionerna alltså för närvarande icke bör föranleda någon riksdagens åtgärd.

Utskottet får därför hemställa,

att förevarande motioner, I: 66 och II: 89, icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 25 februari 1965

På andra lagutskottets vägnar:

JOHN R. ANDERSON

Vid detta ärendes behandling har närvarit

från första kammaren: fru Carlqvist, herrar Lars Larsson, Eric Carlsson, fru Nilsson, herrar Erik Filip Petersson, Hübinette, Dahlberg och Sörenson*;
från andra kammaren: herrar Anderson i Sundsvall, Odhe*, Bengtsson i Varberg, Johansson i Södertälje, Ringaby*, fru Skantz, herrar Elmstedt och Ullsten.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.